

THE WORLD BANK**ธนาคารโลก****World Bank (WB)****เว็บไซต์** www.worldbank.org**ที่ตั้ง** กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐฯ**ก่อตั้งเมื่อ** 27 ธ.ค.2488 โดยนายจอห์น เมนาร์ด เคนส์ และนายแฮร์รี เดกซ์เตอร์ไวท์**สมาชิก** 189 ประเทศ**ประธาน** นาย Ajay Banga อดีตรองประธานบริษัท General Atlantic ของสหรัฐฯ และอดีตประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) บริษัท Mastercard ดำรงตำแหน่งเมื่อ 2 มิ.ย.2566 (วาระ 5 ปี) เป็นประธาน World Bank คนที่ 14**ภารกิจ** WB ชื่อเต็ม คือ ธนาคารเพื่อการบูรณะและพัฒนาระหว่างประเทศ (International Bank for Reconstruction and Development-IBRD) ก่อตั้งเมื่อ 27 ธ.ค.2488 จากการประชุม United Nations Monetary and Financial Conference หรือ Bretton Woods Conference ที่เบรตตันวูดส์ สหรัฐฯ โดยประเทศมหาอำนาจในทวีปอเมริกาเหนือและยุโรป ต้องการให้ WB เป็นทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติที่ให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา ทั้งด้านการเงินและการให้คำปรึกษาทางวิชาการและเทคนิค รวมทั้งนำเสนอแนวโน้มและการประเมินเศรษฐกิจโลก ประกอบด้วย 5 องค์กร ดังนี้

1. ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการฟื้นฟูบูรณะและพัฒนา (International Bank for Reconstruction and Development-IBRD) ทำงานร่วมกับรัฐบาล เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาแก่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนารวมถึงไทย

2. สมาพันธ์การพัฒนาระหว่างประเทศ (International Development Association-IDA) ทำงานร่วมกับรัฐบาล เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาแก่กลุ่มประเทศรายได้น้อย เช่น ลาว มองโกเลีย และกัมพูชา

3. บรรษัทการเงินระหว่างประเทศ (International Finance Corporation-IFC) ร่วมกับภาคเอกชนในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ อาทิ สนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ของบริษัท โซลาร์ เพาเวอร์ (โคราช 1) จำกัด

4. สถาบันประกันการลงทุนแบบพหุภาคี (Multilateral Investment Guarantee Agency-MIGA) ทำหน้าที่รับประกันความเสี่ยงในการลงทุนโครงการเพื่อการพัฒนาที่มีความเสี่ยงสูง อาทิ โครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำ จากเขื่อนน้ำเทิน 2 ที่ลาว

5. International Centre for the Settlement of Investment Disputes (ICSID) ประสานงานเพื่อการลงทุนในประเทศที่มีความขัดแย้งรุนแรงและสงครามกลางเมือง (ไทยเป็นสมาชิกทุกองค์กร ยกเว้นองค์กรที่ 5)

WB จะเผยแพร่รายงานการคาดการณ์อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ในช่วง เม.ย. และ ต.ค. ของทุกปี พร้อมกับเสนอแนะนโยบายในการบริหาร นโยบายการเงิน และจัดการเศรษฐกิจมหภาค

การประชุมประจำปี IMF-WB

WB จัดประชุมประจำปีร่วมกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) ในห้วงตุลาคม โดยจัดประชุมที่กรุงวอชิงตัน ดี. ซี. สหรัฐฯ 2 ปี และประชุมที่ประเทศสมาชิกในปีถัดไป ทั้งนี้ ไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดประชุมประจำปี IMF-WB ที่กรุงเทพฯ ในปี 2569 การประชุมประจำปี IMF-WB จะมีผู้แทนเข้าร่วมการประชุมจากธนาคารกลาง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและการพัฒนาต่าง ๆ ภาคเอกชนชั้นนำ ภาคประชาสังคม สื่อมวลชน และนักวิชาการ เพื่อหารือเกี่ยวกับความท้าทายสำคัญและเร่งด่วนที่เป็นปัญหาสำหรับเศรษฐกิจโลก รวมถึงทิศทางเศรษฐกิจโลก เสถียรภาพการเงินของโลก การขจัดความยากจน การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีส่วนร่วมและการสร้างงาน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนาด้านดิจิทัล

การประชุมประจำปี IMF-WB ระหว่าง 21-26 ต.ค.2567 ที่กรุงวอชิงตัน ดี ซี สหรัฐฯ ประเมินการเติบโตของเศรษฐกิจจะคงที่ที่ 3.2% ในห้วงปี 2567-2568 ขณะเดียวกันอัตราเงินเฟ้อทั่วโลกได้ลดลงเข้าใกล้เป้าหมายแล้วในหลายประเทศ อย่างไรก็ตาม ภัยคุกคามสำคัญคือความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ เฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคตะวันออกกลางที่ทวีความรุนแรงขึ้น และหนี้สาธารณะทั่วโลกที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และคาดว่าจะสูงกว่า 100 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2567

ขณะที่เศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก คาดการณ์ว่าจะเติบโต 4.6% ในปี 2567 และ 4.4% ในปี 2568 และเป็นภูมิภาคหลักที่ขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจทั่วโลกถึง 60% โดยอุปสงค์ในประเทศที่พัฒนาแล้วของเอเชียจะแข็งแกร่งขึ้น เนื่องจากการดำเนินนโยบายทางการเงินที่ผ่อนคลายลง การเติบโตในจีนและอินเดียจะยังคงยืดหยุ่น แม้ว่าเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศจะชะลอตัวลงเล็กน้อยในปี 2568

นอกจากนี้ ที่ประชุมสนับสนุนให้ประเทศต่าง ๆ ใช้ประโยชน์จากเงินอิเล็กทรอนิกส์ และการชำระเงินแบบดิจิทัล (E-money) ที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว เฉพาะอย่างยิ่งในตลาดเกิดใหม่ ซึ่งมีผู้ใช้เงิน

อิเล็กทรอนิกส์ถึง 2 พันล้านคน มูลค่าการใช้จ่ายประมาณ 1.4 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี ทำให้การเข้าถึงบริการทางการเงินทั่วโลกครอบคลุมมากขึ้น

ข้อวิจารณ์ WB

WB ถูกวิพากษ์วิจารณ์มาโดยตลอดจากกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ต่างประเทศ ประเด็นสำคัญ เช่น กระบวนการตัดสินใจภายในองค์กรขาดความโปร่งใสและได้รับอิทธิพลจากประเทศสมาชิกที่มีฐานะร่ำรวยมากเกินไปโดยเฉพาะสหรัฐฯ เงื่อนไขการกู้ยืมเงินที่ส่งผลให้ประเทศผู้กู้ต้องดำเนินนโยบายที่อาจไม่สอดคล้องกับลำดับความสำคัญในการพัฒนา มุ่งเน้นการสนับสนุนเงินกู้เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่อาจเอื้อประโยชน์ต่อบริษัทข้ามชาติมากกว่าชุมชนในท้องถิ่น

ความร่วมมือกับไทย

ไทยเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 48 เมื่อ 3 พ.ค.2492 ได้รับเงินกู้จาก WB ครั้งแรกปี 2493 จำนวน 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับโครงการบูรณะรางรถไฟ โครงการปรับปรุงท่าเรือกรุงเทพฯ และโครงการพัฒนาระบบชลประทานของแม่น้ำเจ้าพระยา จากปี 2545 เป็นต้นมา ความสัมพันธ์ไทย-WB ก้าวหน้ามาสู่ภาคพัฒนา มีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการพัฒนาและการให้คำปรึกษาผ่านโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาประเทศ (Country Development Partnership-CDP) ปัจจุบัน ไทยและ WB พัฒนาแนวทางความร่วมมือในรูปแบบ Country Partnership Strategy (CPS) ซึ่งเป็นรายงานประเมินการดำเนินงานของ WB ในการให้ความช่วยเหลือไทยตามยุทธศาสตร์ Thailand-World Bank Group Partnership for Development และยึดนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของไทย

การคาดการณ์เศรษฐกิจ

WB ประเมินว่าเศรษฐกิจไทยปี 2568 จะขยายตัว 3% โดยมีปัจจัยสำคัญ คือ ภาวการณ์ท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายยกเว้นการตรวจลงตรา รวมถึงการให้ Visa on Arrival (VOA) แก่ประเทศต่างๆ มากขึ้น นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐจะเร่งการใช้จ่ายมากขึ้น เนื่องจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 มีผลบังคับใช้แล้ว ส่วนการดำเนินโครงการ Digital Wallet จะช่วยให้เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้น 0.3% อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยยังคงเผชิญปัจจัยเสี่ยงจากความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ เฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ในตะวันออกกลางที่ทวีความตึงเครียดมากขึ้น ส่งผลให้ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกผันผวน และต้นทุนการขนส่งสินค้าเพิ่มขึ้นซึ่งจะกระทบต่อภาคการส่งออก